

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/67/2022
Identifikačné číslo spisu:	7915200401
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7915200401.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu: František Fördös - Fufra, s miestom podnikania Poľná 15, Kežmarok, IČO: 32 404 131, zastúpený JUDr. Jaroslav Bódiš, advokát so sídlom Pod papierňou 66, Bardejov, proti žalovanému: Mikuláš Váreha - VENIKOM, s miestom podnikania Slovenské Nové Mesto 270, IČO: 35 479 345, zastúpený JUDr. Juraj Füzer, advokát, so sídlom M. R. Štefánika 22, Trebišov, o zaplatenie 231 535,68 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 9Cb/2/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. októbra 2021 č. k. 3Cob/22/2021-667, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. marca 2019 č. k. 9Cb/2/2015-607 v znení opravného uznesenia z 8. septembra 2020 č. k. 9Cb/2/2015-653 vo výroku I. žalobu zamietol a vo výroku II. priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia 231 535,67 eura s príslušenstvom titulom úhrady kúpnej ceny za dodaný tovar. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania z dôvodu, že všetky faktúry vystavené žalobcom boli splatné v roku 2010 a žalobca podal žalobu 16. januára 2015. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že s námietkou nesúhlasí, ale svoj nesúhlas neodôvodnil.

3. Súd prvej inštancie v konaní zistil, že žalobca dodal žalovanému tovar a kúpnu cenu vyfakturoval

faktúrou č. 482010 z 12. februára 2010 v sume 37 168,80 eura s dátumom splatnosti 15. mája 2010, faktúrou č. 562010 z 19. februára 2010 v sume 51 381,75 eura s dátumom splatnosti 31. mája 2010, faktúrou č. 692010 z 26. februára 2010 v sume 63 088,95 eura s dátumom splatnosti 30. júna 2010, faktúrou č. 852010 z 12. marca 2010 v sume 11 268,15 eura s dátumom splatnosti 30. júna 2010, faktúrou č. 782010 z 5. marca 2010 v sume 73 520,05 eura s dátumom splatnosti 30. júna 2010. Žalobca podal žalobu na súde 16. januára 2015.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 391 ods. 1 a § 397 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“).

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že všetky faktúry boli splatné v mesiaci máj a jún 2010, pričom žalobca mal možnosť podať žalobu na súde nasledujúci deň po termíne splatnosti faktúr. Štvorročná premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom po splatnosti jednotlivých faktúr ešte v roku 2010 a žalobca podal žalobu až 16. januára 2015, teda po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom na dôvodné uplatnenú námietku premlčania vznesenú žalovaným súd žalobu zamietol.

6. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. októbra 2021 č. k. 3Cob/22/2021-667 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a výrokom II. žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

7. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom k odvolaniu žalobcu uviedol, že odsúhlasením zostatkov k 31. decembru 2010 požiadal žalobca žalovaného v zmysle inventarizácie pohľadávok a záväzkov podľa § 29 a § 30 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) o odsúhlasenie zostatkov podľa rozpisu, ktorý na predmetnom odsúhlasení nie je uvedený. Žalovaný odsúhlasenie potvrdil 7. februára 2011.

8. Odsúhlasením zostatkov k 31. decembru 2011 požiadal žalobca žalovaného v zmysle vykonávania inventarizácie pohľadávok a záväzkov podľa § 29 a § 30 zákona o účtovníctve o odsúhlasenie zostatkov podľa rozpisu:

- pohľadávka 10048, dátum vystavenia 12. februára 2010, zostatok 32 276,78 eura,
- pohľadávka 10056, dátum vystavenia 19. februára 2010, zostatok 51 381,75 eura,
- pohľadávka 10069, dátum vystavenia 26. februára 2010, pohľadávka 63 088,95 eura,
- pohľadávka 10078, dátum vystavenia 5. marca 2010, zostatok 73 520,05 eura,
- pohľadávka 10085, dátum vystavenia 12. marca 2010, zostatok 11 268,15 eura.

Spolu malo ísť o sumu 231 535,68 eura a odsúhlasenie potvrdila 3. januára 2012 J. X..

9. Z textu oboch odsúhlasení podľa odvolacieho súdu vyplynulo, že ich žalobca zasielal žalovanému a žiadal nimi žalovaného o odsúhlasenie zostatkov s výslovným odkazom na § 29 a § 30 zákona o účtovníctve.

10. Odvolací súd aplikoval výkladové pravidlá obsiahnuté v § 266 ods. 1 až 3 OBZ a konštatoval, že uznaním záväzku podľa § 323 ods. 1 OBZ dochádza k založeniu domnienky existencie záväzku a plynutiu novej premlčacej doby. Musí v ňom byť obsiahnutý jasný prejav vôle, ktorý smeruje k uznaniu záväzku. Z § 266 ods. 1 OBZ vyplýva, že pri výklade prejavu vôle je podstatné, ako jeho adresát s ohľadom na všetky okolnosti mohol a mal tento prejav chápať. Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na obsah oboch odsúhlasení zostatkov im nemožno priložiť význam uznania záväzku podľa § 323 ods. 1 OBZ, ale len význam vzájomného odsúhlasenia údajov uvedených v účtovníctve podľa § 29 a § 30 zákona o účtovníctve, čo je v nich aj výslovne vyjadrené. Uvedené úkony preto podľa odvolacieho súdu nemôžu mať za následok plynutie novej premlčacej doby v zmysle § 407 ods. 1 OBZ.

11. Odvolací súd zároveň uviedol, že z odsúhlasenia zostatkov k 31. decembru 2010, ktoré žalovaný potvrdil 7. februára 2011 nevyplýva, aké konkrétne zostatky žalovaný odsúhlasil, pretože neobsahuje ich

rozpis.

12. K odsúhlaseniu zostatkov k 31. decembru 2011 odvolací súd uviedol, že zostatky v ňom uvedené, odsúhlasila J. X.. Žalobca k tejto listine predložil plnomocenstvo žalovaného udelené spoločne J. X. a I. P., z plnomocenstva ale podľa odvolacieho súdu nie je zrejmé, kedy bolo udelené. Zároveň ide o kolektívne plnomocenstvo udelené spoločne dvom splnomocnencom [§ 31 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“)]. Na základe plnomocenstva sa podľa odvolacieho súdu vyžadovali obsahovo zhodné prejavy vôle oboch splnomocnencov.

13. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne dospel k záveru, že žalobca si uplatnil právo na zaplatenie kúpnej ceny po uplynutí štvorročnej premľacej doby a vzhľadom na námietku premľania vznesenú žalovaným mu nie je možné žalovaný nárok priznať.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14.1. Dovolací dôvod žalobca vymedzil nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

14.2. Prvou právnou otázkou namietanou dovolateľom je posúdenie, či odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov v zmysle zákona o účtovníctve je možné považovať za uznanie záväzku v zmysle § 323 ods. 1 OBZ. Dovolateľ nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého odsúhlasenie zostatkov pohľadávok a záväzkov ku konkrétnemu dátumu má význam len vzájomného odsúhlasenia údajov uvedených v účtovníctve. Zo samotného textu Odsúhlasenia zostatku k 31. decembru 2011 je podľa žalobcu evidentné, že ide o pohľadávky žalobcu voči žalovanému s presnou špecifikáciou faktúr, dátumom vystavenia a aj zostatku pohľadávok vyčísleného v eurách k 31. decembru 2011.

14.3. Druhou právnou otázkou žalobca namieta, že čiastočné plnenie ešte nepremľaného záväzku zo strany dlžníka bez výhrady, že dlžník zostatok záväzku neuznáva, sa považuje za uznanie záväzku v zmysle § 323 ods. 2 v spojení s § 407 ods. 3 OBZ, čím spôsobuje plynutie novej štvorročnej premľacej doby. Odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie neposudzovali čiastočné plnenie zo strany žalovaného. Pri faktúre č. 482010 (10048) na sumu 37 168,70 eura, ktorá bola splatná 15. mája 2010, bolo zo strany žalovaného 2. novembra 2011 uhradených 4 892,02 eura. Premľanie pohľadávky z tejto faktúry tak nastalo najskôr 3. novembra 2015 a žaloba bola podaná 16. januára 2015.

15. K dovolaniu žalobcu doručil súd vyjadrenie žalovaný. Rozsudok odvolacieho súdu považuje žalovaný za vecne správny a riadne odôvodnený a navrhuje dovolanie žalobcu zamietnuť.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

17. Žalobca v dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v dvoch právnych otázkach.

18. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

19. Právna otázka, ktorej vyriešenie odvolacím súdom dovolateľ napáda v dovolaní, musí byť v zmysle § 421 ods. 1 CSP otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nemôže tak ísť o otázku hypotetickú, teda takú, ktorej odlišné vyriešenie by nezmenilo rozhodnutie odvolacieho súdu. Najvyšší súd musí vždy pri dovolaní uplatnenom pre nesprávne právne posúdenie veci posudzovať, či namietané právne posúdenie, ktorého preskúmania sa sporová strana v dovolacom konaní domáha, bolo podstatné pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

20. Zároveň dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritorne posúdil v jeho neprospech (rozsudok najvyššieho súdu zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/110/2018, publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019 pod č. 73). Predmetom dovolacieho konania nemajú byť právne otázky, ktoré neboli predmetom odvolacieho konania. Aj zo samotného znenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že musí ísť o právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, preto nemôže ísť o právnu otázku, ktorá v dôsledku neuplatnenia príslušnej námietky sporovou stranou v odvolaní, nebola vôbec odvolacím súdom riešená.

21. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti. ... Dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť (uznesenie najvyššieho súdu z 26. marca 2019 sp. zn. 4Cdo/40/2019).

22. V súlade s vyššie uvedenými závermi najvyšší súd konštatuje, že prvá právna otázka dovolateľa týkajúca sa výkladu odsúhlasenia zostatkov k 31. decembru 2011, je síce právnu otázkou, ktorej riešením sa na základe odvolacej námietky žalobcu odvolací súd zaoberal, avšak sama o sebe nie je otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia súčasne uviedol, že odsúhlasenie zostatkov k 31. decembru 2011 nebolo za žalovaného vykonané oprávnenou osobou, keď plnomocenstvo udelené žalovaným bolo udelené dvom osobám, pričom z obsahu plnomocenstva, ako aj z § 31 ods. 3 OZ vyplýva, že dve splnomocnené osoby mali pre platnosť právneho úkonu v mene žalovaného konať spoločne. Uvedený právny záver odvolacieho súdu, ako aj skutkové zistenia týkajúce sa obsahu plnomocenstva a podpisu na odsúhlasení zostatkov, žalobca v dovolaní nenamietal. Dovolací súd by sa riešením prvej právnej otázky mohol zaoberať jedine v prípade, ak by žalobca súčasne namietal nesprávne právne závery odvolacieho súdu v časti osôb oprávnených konať za žalovaného pri podpise odsúhlasenia zostatkov k 31. decembru 2011. Vyriešenie prvej právnej otázky dovolateľa spôsobom, akým navrhuje dovolateľ, by nezmenilo právny záver odvolacieho súdu o tom, že odsúhlasenie zostatkov k 31. decembru 2011 nevykonali za žalovaného dve splnomocnené osoby, ktoré mali konať spoločne, ale len jedna. Dovolací súd je zároveň viazaný dovolacími dôvodmi vymedzenými dovolateľom (§ 440 CSP) a nemôže dopĺňať a meniť dovolaciu argumentáciu sporových strán.

23. Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že aj keď dovolateľ vo vzťahu k prvej právnej otázke namietal výklad odsúhlasenia zostatkov k 31. decembru 2011, odvolací súd osobitne aj k odsúhlaseniu zostatkov k 31. decembru 2010 uviedol, že v tomto predchádzajúcom odsúhlasení zostatkov absentuje rozpis zostatkov, ktoré mal žalovaný týmto dokumentom odsúhlasiť, čo žalobca rovnako v dovolaní nerozporuje.

24. K druhej právnej otázke dovolateľa najvyšší súd uvádza, že otázka čiastočného plnenia žalovaným v časti jednej faktúry a aplikácie § 323 ods. 2 OBZ v spojení s § 407 ods. 3 OBZ, nebola predmetom odvolacieho konania, keď žalobca v odvolaní namietal výlučne odsúhlasenia zostatkov, ktoré považoval svojím obsahom za uznanie záväzku v zmysle § 323 ods. 1 OBZ. V zmysle záverov týkajúcich sa prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci uvedených vyššie, najvyšší súd nemôže v dovolacom konaní podrobiť dovolaciemu prieskumu právne otázky, ktoré neboli predmetom odvolacieho konania.

25. Najvyšší súd vzhľadom na prijaté závery, podľa ktorých prvá právna otázka dovolateľa nie je samostatne právnu otázkou, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a druhá právna otázka rovnako nie je otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, keď táto právna otázka nebola vôbec predmetom odvolacieho konania, najvyšší súd dovolanie žalobcu

odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

26. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.